

## İkinci Meditasyon

### Dersin Planı

- I. Kısa Bir Tekrar
- II. Şüphe Hakkında Bazı Şüpheler
- III. İkinci Meditasyon

### I. Kısa Bir Tekrar

#### A. Rakip Bilgi Paradigmaları

- Aquinas teolojik ve felsefi bilgiyi bilginin paradigması olarak görürken, Descartes geometrik bilginin paradigmatik olduğunu düşünür:
  1. Onun temelleri en açık şekilde bizim için güvenilirdir.
  2. Kesinliği garantileyen bir iç yapı sergiler.

#### B. Descartes'ın Programı

- Descartes inançlarının hangilerinin kesin olduğuna, yani hangilerinin geometrik modele uydurulabileceğine karar vermeye çalışır.
- Fesefenin görevi hangilerinin aksiyomlar kadar kesin olduğuna ya da böyle inançlardan kendi kendinin kanıtı olan adımlarla çıkarılabileceğine karar vermektir.

#### C. Birinci Meditasyonda Şüphenin Kaynağı

- Duyumsal Hata
- Rüya Hipotezi
- Tanrı tarafından kandırılmak
- Şeytani Deha

### II. Şüphe Hakkında Bazı Şüpheler

#### A. BİRİNCİ MEDİTASYON modern felsefeyi başlatır:

- Aquinas'a göre, nasıl bilgi sahibi olduğumuz bir açıklama gerektirir, ör. formlara referansla, vs. Bilgi sahibi olmamız sorun yaratmaz. Descartes bilgi sahibi olup olmadığımız sorusunu takdim eder. Bu soru o zamandan beri modern felsefeyi kendine bağlamıştır.
- Sorunun büyüleyici bir tarafı var. Elbette Descartes'ın ima ettiği şey merak uyandırıcı görünüyor; bilim kurgunun malzemesi o. Ve bu konuda bilim-kurgu yazabildiğimiz ölçüde, olası olmalı. Fesefenin işi bütün olasılıkları araştırmaktır.

## B. Birinci Meditasyon'un Hipotezi ile İlgili İki Sorun

- Birinci Meditasyon'un argümanı temelde 'şüphe' ve 'kesinlik' kavramlarına dayanır: kesin olmayan herşeyden şüphe ediyoruz. Bu kavramlar sıradan koşullarda anlamlıdır: suçun işlenip işlenmediğinden şüphemiz varsa, kişi suçlu değildir. Bu örneği takip edersek, şüphe kavramını anlamlı bir şekilde kullanmak için şüphenin nasıl dağıtıldığı hakkında delil ölçütlerine sahip olmalıyız. Bu ölçütlerin kendileri kesinlik paradigmalarına bağlıdır. Bu nedenle, bazı felsefeciler herşeyden şüphe etmenin tutarsız olduğunu düşünürler.
- Delil ölçütlerinin, ölçütleri kabul eden ve kullanan bir topluluğun varlığına dayandığını da düşünebiliriz. Descartes'ın şüphesi kitabının okurları topluluğuna bağlıdır. Sonuç olarak, Birinci Meditasyon'daki tek başına şüphe tutarsızdır.

## III. İkinci Meditasyon: Zihnin Bilgisi, Maddenin Bilgisi

### A. Descartes'ın Çözmesi Gereken Sorun

- Cogito'nun 'ben'i esrarengiz ve anlaşılması zordur:
  1. Esrarengizdir, çünkü düşündüğünü, şüphe ettiğini, vs. bildiğimiz halde, bunları nasıl yaptığını, bu güçleri neyin bir arada tuttuğunu bilmiyoruz
  2. Anlaşılması zordur, çünkü kendini algılamak zor ya da olanaksızdır.
- Bu nedenle onu pek de iyi tanımıyor gibi görünüyoruz. Başka, daha iyi temeller olmalı. Cogito, Descartes'ın düşünen bir şey olduğuna ilişkin sahip olduğu bilgi, nasıl bütün bilginin temeli olabilir? Cisimlere ilişkin bilgimiz ne kadar canlı ve keskin, ne kadar açık ve seçik görünür. Cisimleri duyumsama yolu ile, zihinleri iç gözlem yolu ile bildiğimizden daha iyi bilmiyor muyuz?

### B. Descartes'ın Yanıtı

- Cisimlerin algısının o kadar açık görünmesini sağlayan şey, görüntüleri, kokuları, tatları, hisleridir. Örneğin, katı bir balmumu parçasını ele alın. O halde, en canlı şekilde bildiğimiz şey en doğru şekilde bildiğimiz şeyse, cisimleri duyumsama yolu ile biliyor olmalıyız. Ama bir cismi bunlar yoluyla bilmeyiz, çünkü bunlar değiştiği halde cisim aynı şey olarak kalabilir, ör. balmumu. Bu nedenle cisimleri duyular yoluyla bilemeyiz.
- Balmumu hakkında bilebildiğimiz şey uzam özelliğine sahip olduğu (yer kapladığı) ve erirken aynı kaldığıdır. Bunları balmumunu zihinsel yolla tetkik ederek biliriz. Tetkik sırasında zihin balmumundan daha açık bir şekilde bilinir.

### C. Descartes'ın Yanıtıyla İlgili Sorunlar

- Zihinsel etkinlikte, zihin o etkinliğin nesnesinden, örneğin balmumundan, daha açık bir şekilde bilinir. Bu iddiayla ilgili iki nokta:
  1. Bu açıkça doğru değil: müziğin sizi alıp götürdüğünü düşünün.
  2. Bu, Descartes için çok önemli olan bir iddiayı kurar: en iyi bildiğimiz şey açık ve seçik bir şekilde bildiğimiz şeydir.

**Gelecek Sefere: bu argümanın Descartes'ın Tanrı'nın varlığı için sunduğu argümanda nasıl işlediğini göreceğiz.**

